Byxe oronuudai proletaarinar, negedegty!

№ 228 (2261)
1937 onoi oktiaabriin 3
VOSKRESEENЬ
14-xi ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komunlis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Mośiin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedaiŋyder byriin gazeeta

Redaksiin aadres: Ulaan-Yde goorod, Ceentraoj uulica, 19.

№ sen 10 mуŋge.

YNDEHETENEI EBDERŞEGYI XOLBOON BA XANI BARILDALGA

Manai aguu iixe Exe orondo huuza baigaa naacanuudai ebderşegyi xolboon ba axadyygei xani barildalga bolbol socialiizmiin ton ynete amzaltanuudai toodo xabaadaxa baina. Gansal xydelmerişen angiin diktatuura bolbol xaanta Rosiiin — araduudai tyrmiin huurida olon yndehetenei xysete socialiis gyreniii baiguulza şadaa.

Eksploatatorai boguudhaa seberlegdehen gazar deere soveed araduudai ebtei emxitei byle urgaza ba bexizeze baina. Manai yndehen respyyblikenyyd ba mozonuud bolbol xaantai Rosiiin urdanai darlagdamal kolonaalьna zaxaxizaarnuud bişe geeşe. Ene adali erxetei ebtei byle soo tyryyşiin arad-orosoi agui jixe arad bolbol urdanь xozomdozo jabahan zaxaxizaarnuud (okrajna) bexizexe ba badaraxa jabadalda all bolxoor tuhalan, tedeende yrgelze tuhalamza yzyylze baina. Daralalgiin xeemegşii xajahan ba şine, syleete haixan baidal teeşe temesen orohon azalşan oloniite bolbol eerlingee xyreeney byxii soxidolii socialiizmiin baiguulaltada zoriulna.

Urdanь xojor zergiin mylzelge, guiranşalalga, ylesxelen jabadal ba erxe syleegyi baidalda dairagdahan olon milloon zonuud şine Exe oron baiguulagşadai byteen baiguulxa baidalda orobo. Tedener bolbol nacionaalьna respyyblikenyyd ba mozonuudai kylьtyyrne ba ekonoomikan şaraiji xubilgaza, aguu jixe ynete jyymii eehediin gararar baiguulza baina. Ukrajiniinxid, beloryysyyd, gryziinyyd, kazaakanuud, yzbeegyyd ba SSSR-ei busa arauud bolbol negedexi ba xojordoxi tabanziilnyydei xyyged bolxo erxim hainaar tyxieeren baiguulagdahan azaxuinuudtaa omogorxoxo erxetei baina. Metallurgiis ba tekstiilьne giigaantnuudai, gidrostaancanuudai, şine faabrikanuud ba zavooduudai barilganuud ba eksploataacalalga, gazarai bajalgii bişe teexnikeer azallan abxa jabadal xeden arbaad ba zuugaad mingan xydelmerişenei zaluu nacionaalьna kaadrnuudiia xymyyzyylhen ba xymyyzyylze baina. Ede kaadrnuud-manai omogorxol, manai aguu jixe ilalta myn.

Socialiis pooli deere omog dorluun xydelmerilze baigaa, nacionaalьna respyyblikenyyd ba mozonuudai tariaaşan bolbol kolxoozoonuudii niydenei segii mete xamagaalza ba bexizyylze baina. Tedener bolbol, gansal kolxoozdo—bajasxalantai, şanga şadaltai baidal bii, gansal kolxooz bolbol kylьtyyriin deede zergii şudalan abxa ba urgaxa erxe baidalii olgono geze eehediingee dyrşel deerehee medexe baina. Soveed gyren ba tedenei eehediinь intereesyyd nege adali baina geze oilgozo hurahan, olon milloon tariaaşanai politikan ojuun mederel bolьşeviig kolxoozuudai tyleə temesel soo urgahan baina.

Literatuura, nauuka, iskyystvo bolbol urdanь darlagdaza jabahan araduudai dundahaa garhan xeden arbaad ba xeden zuugaad talaantanai ba beligtenei şine nerenyydeer bajazaa. SSSR-ei araduudai byle bolbol artiistnuud, poeediiud, xydeezniguudii medeideg, inaglan duraldag ba gamnadag baina.

„... byxii naacanuud ba raasanuud bolbol tedenei urdiinь myneeneiş baidal xamaagyi, tedenei xysetei bujuu xysegyin şaxamgyi,-bylgemei azaxuin, oloniitiin, gyrenei ba kylьtyyriin baidalai byxii sfeeredexe negen adali erxenyydii xereglexe johotoi...“ geze, Byxexolboonoi Soveedoi Naimadugaar Onso Xural deere nyxer Staalin xelehen baina. SSSR-ei byxii araduudai ede erxenyyd bolbol oldohon, tuilagdahan ba Staalin Konstituucaa soo bişegdehen baina.

◆ ◆ ◆
„PRAAVDA“
◆ ◆ ◆

Xydelmerişen, kolxoozniguud, azalşa inteligeence bolbol eerlingee Exe oroniii, eerlingee baidalii ba zolii xezeedeş, xendeş yxegyi.

Leenin—Staalinai nacionaalьna politika xydelmerişen angiin toogyi olon daisadtai temesexe ysed şanga temesel soo ilahan baina. „Nacionalizm teeşe xelberil bolbol xydelmerişen angiin internacionaliis politikii byrzyinerei nacionaliis politikada zoxilduulxa jabadal myn. Nacionalizm teeşe xelberil bolbol soveed bylgemii butargaxa ba kapitaliizmii texeriyylen bodxoxo gehen „eerlin“, „nacionaalьna“ byrzyinerei hedelgii xaruulna“ (Staalin).

Byrzyaazna-şoviniis politikaantnuudai şoologdohon bylge bolbol grazdaan dainai elite baildaanda buta sõxiulza, taaktikaa helgehen baina. Şonoнuud xoninoi araha xederne. Edeexen amitazanuud bolbol socialiizmda, tereenii baiguulagşad—xydelmerişen ba tariaaşan oloniitede buzagai zerlig duragvitelgii niyde sabşaxa zuura orzinogyi. Şine baiguulaltiin ilaltanuudai galai gereltegeer badaraxa byri, aradai daisadai jabuulga byri buzagai bolno. Ede bulainuud-zaxahaa zaxa xyrteree, urdiin nojod, eksploataatornuud ba şuha horogso paraziiduud, ede—naimaaşad ba kulaaguudai bajaşuud ba myyllenyydei, pomeeşiguud ba fabrikaantnuudai xyyged ba tyrelxenyyd myn. Tedener bolbol troockobuxaariin buzarnuudtai xeleхe adali ygii xyngexeneer olxo baina.

Nyxer Staalin bolbol nacionaliizm teeşe baaxanaarş haa xelberixe jabadal ton jixe ajuultai baihan tuxai partiijna organizaacanuudta nege bişe uridşalan hanuulhan baina. Nyxer Staalin bolbol, kapitaliizmiin ylegdelnyyd xadaa bişe asuudalnuudta orosodoo, nacionaalьna asuudalai talaar byri udaan baidag baina geze nege bişe temdeglehen baina.

Teed, nacionaalьna respyyblikenyyd ba mozonuudai olonxi partiijna organizaacanuud bolbol ede hanuulganuud haa şuxala tobşolol xeegyi. Tedener bolbol socialiizmiin ilaltanuudaar angiin daisan byrigarai bolxo jym gedeg ton xorotoi ba ton uimar teoorido bejee, magad ygee baina. Politikan heremze bolbol ohol nacionaliis baidalaar helgegdehen baigaa.

Zarim niutagai organizaacanuudai gemte ama angailga ba ohol nazagai baidalii xereglelze, byrzyaazna-nacionaliistnuud bolbol zarim nacionaalьna respyyblikenyyd ba mozonuudta ideologiis froontdo ba partiijna, soveedai aparaaduudta udaridaxii tuşaalnuudтaa şurgahan baina. Xaa xaanaguur tedener bolbol şpioonrazveedkalalgiin azal jabuulgii yrgelze kontrolgotoi taaruulan tabihan baina.

Nacionaliis suglulbariin eedegyixen buzagai şajka bolbol xydelmerişen ba tariaaşanai milloon oloniitiin ton yndehen, ton aza amidaralai intereeste ton şanga soxilto ygexii hemeexencer oroldohon baina.

Ene şaajka bolbol paartiaar xymyyzyylegdehen ba tereende bejee ygehen xynyydii xabşan muudxahan ba araduudai haiвan zargalta baidalda zoriuulagdahan, xydelmerişen byriin edebxi zydxelii gamgyi daradag baigaa. Ene şaajka bolbol şine kaadrnuudii debzyylxe jabadalda xemel „taglaa“ baiguuldag, xydelmerişen xaana nege tee dutamagdadag xeberteigeer xudalaar xeledeg ba gyzerdedeg baigaa.

Şooluulhan zoligud bolbol hurguuliin barilgada, yseg bişeg medexegyiji usadxaxa jabadalda, tyrelxi xelen deere literatuura ba erdem uxaanai kniigenyydii xeblexe jabadalda haalta haad xeze, xydelmerişen ba kolxoozniguudai kylьtyyrede xyrexe jabadalii xaaxii oroldohon baina. Tedener bolbol azaxuin şiidxelii uçaastoguud deere eerlingee agentuuranuudii huulga za, nacionaalьna respyyblikenyyd bujuu mozonuudai ekonomiis baidalii uglungai saanahaa xoroлон baina.

Yzbekistaanda, Tadzikistaanda, zişeelxede, byrzyaazna nacionaliistnuud bolbol kolxoozno oloniitiin urduur şanga şadaltai baidalda oroxo zamii xaaxii oroldozo, xydee azaxuida xoroлolgiin halbarinuudii emxidxehen baina. Kareeliida byrzyaazna nacionbiiistnuud bolbol kareeliin literatuurna xelii xoroto zorilgoor fiinskiin xeleer helgehen baina.

Nacionaalьna respyyblikenyyd ba mozonuudai azalşan oloniite bolbol tedenei aza amidaralai intereesyydei predaatelьnuud, aradai daisadii eliryylen halgaaxa jabadalii ton jixe xangaltatai gaar ugtana. Tedener bolbol byrzyaazna nacionaliistnuudai byxii uuraxanuudii esestenь xyrter yndeheeren usadxaxii erine. Xarşa etegeedyydei şaara şabxaruunnuudii eliryylen gargaza ba butasoxizo, bodoto xydelmeri deere bejee xaruulhan, Leenin-Staalinai paartida bejee sym ygehen, aradai ali byxii daisaltai temesexe temeselde xatuuzahan zaluu nacionaalьna kaadrnuudta xargii byri yrgeneer neexe xeregtei.

Gyrenei zasagai oorganuudai bolxoo baigaa hunguulii—şine Staalin Konstituuciija „johoor jabuulagdaxa tyryyşiin hunguuli bolbol ton yrgen oloniitiin edebxi xeşeel ba yysxelei xysete şine urgasii xelseengyi asaraxa baina. Byrzyaazna nacionaliistnuud, myn aradai busa eldeb daisadii eliryylen gargaza ba namnaza, SSSR-ei byxii araduudai oloniite azalşan bolbol eerlingee ynen zyrxeer ba uxaagaar, eerlingee byxii yzel surtalaar Leenin-Staalinai xeregte, araduudai zol zajaanai xeregte, socialiizmiin xeregte xen bejee ygenxeib, tereenii eerlingee zasagai oorganuudta debzyylxe ba hungaxa baina.

ZURAG DEERE: Çzy-de, xitadai Ulaan Aarmiin suuta voozdь, miiting deere yge xeleze baina

△ △

Xitaddaxi dain baildaan

Şanxain froont

Şanxai, 28. (TASS). Xojor sag soo zamxaruuxan baihanai hyyleer, japoonai seregyyd bolbol ysegelder Lodiaanai ra joonda xysetei ataaka xebe. Ene ataakiinь xitad seregyyd gedergе soxihon baina.

Xitadai seregyydei zyyn flaangii soxixo ba Daçaan, Liyxan xojoroi xoorondoxi xarilsaaji tahalxa gehen japoon seregei hedelge yregyi xosoroo. Hyylşiin gurban xonogoi torsoo soo Çapein rajooniii taha raltagyi boombodozo baihanş haanь, ene rajoondaxi xitadai poziica xubilaltagyi yldeheer baina.

Sentiaabriiin 28-nai yder japoonai samoliooduud Çapei, Pytyyn ba Xoito Vokzaalai rajoonda baigaa xitadai seregyydei poziicii boombodobo. Ysegelder japoonai samoliooduud Pykoyji (Naankin tuşaa Fancii goloi nygee erjede baigaa staanca) xojor daxin boombodobo. Tyryyşiin dobtolgiin yjede xeden homonuud bolbol ygeitei zonoi baihan, holoomoor xehen xeden bairanuudta buuhan baina. Gurban xyn aluulhan, 30 xyn şarxatahan baina. Xojordoxi boombodolgiin yjede tymer zamai polotnoo ba gurban tavaarna vagoonuud butasoxigdohon baina. Nege dunda hurguuliin gazaa unahan homondo dairuulza, 10 xyn aluulhan ba şarxatahan baina.

Xitadai ştaabai tyleelegşiin medyylgiin johoor, japoontan bolbol Şanxain rajoonda zuuhaa zuun guşa mingan seregyyd toologdozo baina.

Japoonai medeesel

Tokioo, 29. (TASS). „Niiciniiciin“ medeeseхenei johoor, Şanxain froont deere sentiaabriiin 28-nai yder aarmiiin şine çaastinuud jiree. Xoito Xitadta, Beipin—Xanькоуgai ba Tianьcziinь—Pykoygai tymer zamuudai xoorondoxi uçaastog deere sentiaabriiin 28 nai yder japoonai seregyyd Jansiaanhaa gurban kilomeetr xaraatai gazarta baina.

Japoontan 30 mingan xynyydee aluulhan ba şarxatuulhan baina

Şanxai, 28. (TASS). Xitadta, japoon seregei geedgel yzehen tuxai medeeji „Çajna informejşen Serviis“ tolilobo. Seregei baildaanai exilhenhee xoişo japoonai seregyyd 30 mingan xynyydee aluulhan ba şarxatuulhan baina. Sentiaabriiin 1-hee 24 xyrter japoonai 41 samolioduud unagaagdahan ba seregei 7 koraablinuud gemtegdehen baina.

Xitadai ştaabai medeeselei johoor, Şanxain rajoonda dain baildaanai exilhenhee xoişo japoontan bolbol ene rajoonda arban minga şaxuu xynyydee aluulhan ba şarxatuulhan baina.

Ulam byri kylьtyyrne ba bajan azahuudaltai bolxiin tyleə temesexe

Bagşa Staalin Bideniii esege şingieer anxarana

Soveed gyrenei azalşan bygedeeree şanga şadaltai, kylьtyyrne hain baidal tyxieerze baina. Paarti ba zasagai anxaral doro xydelmerilze baixada urmatai ba zorigtoi baina. Paarti ba zasagai bideнerte ygehen finaansiin xyngelelte bolbol manai kolxoozii byri bajan, kylьtyyrne bolgozo, kol xoozoi azaxuiji xygzyylxe gehen zorilgotoi geze medenebdi.

Bidener, kolxoozniguud ene xyngeleltii kolxoozoo bolьşeviig bolgoxiin ba kolxooznidudaa şanga şadaltai bolgoxiin tyleə temesexe temeseleer xariuulxabdi.

Manai kolxoozoi tariaa xuriaalga mynee dyyrbe. Tariaanai somolgii ba soxilgii sag bolzor soonь dyyrgexiin oroldolgo, byxii malnuudaa dulaan bairaar xangaxa tobir targanuudaar ondo oruulxabdi.

Paarti ba zasaghaa ygtehen finaansiin xyngelelte bolbol kolxoozniguud byxenei xydelmerilxe edebxi ba zorigii deeşelyylne.

Selengiin amagai, Zagastain somonoi, Staalinai neremzete kolxoozoi geşyyn ŞAGDARAI.

●

Azal xydelmeriee ulam byri haizaruulxabdi

Bidener, „Gegeerel“ arteeliiin geşyyd bolbol Paarti ba zasaghaa manai Buriaad-Mongoloi respyyblikede ygehen finaansiin xyngelelte azalalgaa erxim hain zişeegeer xariuulxabdi. Manai kolxoozoi tariaanai somolgii baidsiaabriiin 27-doi sym lyyrgegdexe johotoi aad, dyyrgegdeegyi baina. Ene tariaanai somolgii oiriin ydernyydte dyyrgexebdi. Myn malnuudii dulaan bairaar xangaxa xydelmeri ton muugaar jabuulagdaza baihan tulada, bii byxii xysee elsyylze malaa dulaan bairaar xangaxiin xemzee abza baina.

Kolxoozniguudai disciplinii haizaruulxa ba azalai toosooji zybeer jabuulxabdi. Myn yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmeri hyylei yjede martagdaba. Ene xydelmeriin xyregtei bolbol, kolxoozoi byxeniiyseg bişeg medexe bolgoxiin tyleə temesexe. Manai kolxoozii xorolon hyidxexe baihan aradai daisanuudii eliryylen eris şangaar temeseze, tedenei xoroloiguin xoişolonguudii darii usadxaxa ujalgatabdi.

Paarti ba zasagai zyghee finaansiin talaar bidende ilme jixe xyngelelte ygehenei tyleə bagşa Staalinda kolxoozoi bajarii xyrgeje!

Ulaan-Ydiin goorodoi zooniin Ibolgiin somonoi „Gegeerel“ kolxoozoi geşyyn D. Arjaagai.

●●

Ispaanidaxi froontnuud deere

(TASS-iin medeeselnyydhee)

Zyyn (aragoonai) froont

Ispaaniin oboroonii ministeerstviin medeeselei johoor, sentiaabriiin 28-da Veerxni Aragoonida respyyblikiinxinei seregyyd bolbol Laatre, Xastilьboo de Leeres, Lajees ba San Viseente pyynktnyydii ezelbe. Ylmyyleeşen bolbol gudamzanuudar xeden olon tuxai zebsegee ba seregei zer zebsegtei sklaaduudii orxizo, Laatre huuriniii orxizo terjelbe.

Respyyblikiinxin bolbol Yeeska—Xaaka ba Konfraankiin tymer zamai şugam şadar Galьjeego golii forsiirovalhan ba Xaakahaa Elьgraado oşohon xargiiji xyndelen xaaza, ene xargiihaa 22 kilomeetr gazarta baihan nege ynderdexii ezelen abhan baina.

Fyeentes de Ebro (Saragossohoo zyyn-urda 20 kilomeetrte) ba Syeero seektornuudta ylmyyleeşen bolbol Looma de Enmeedio ba Verdaado de Syeera deere baigaa respyyblikiinxinei seregyydei pozicaanuudii ataakalaad, yregyi gederge busahan baina.

Centraalьna froont

Sentiaabriiin 28-nai hyni respyyblikiinxinei seregyyd Karabançeeliii ataakalza, xedexen gernyydii ba „Ideaal“ geze kinoo teaatrii ezelbe.

Xoito froont

Sentiaabriiin 28-da respyyblikiinxinei seregyyd zyyn seektor deere ataaka xeze, ynderxenyydei negii ezelhen ba yimyyleeşenei dyrben pylimioduudii, myn xeden trofeinuudii buliaahan baina. Ylmyyleeşen bolbol goritoi geegdel yzee.

Aviaaciin dobtolgo

Xoito froont deere yimyyleeşenei 30 samolioduud Oniis şadar baigaa respyyblikiinxinei poziicii boombodobo.

Respyyblikiinxinei aviaaca bolbol Sabiniaiigodoxi, teherdeg zyilii gargadag zavoodii boombodozo, jixe gemtel xehen baina.

Gadaadiinxiniii Ispaanihaa gargaxa tuxai

Loondon, 29. (TASS). Reiter aagenstviin medeeselnei johoor, gadaadiinxiniii (busa gyrenei xynyydii) Ispaaniihaa gargaxa tuxai asuudalai talaar Itaalida ygexe aangli fraanciin nootiin textseli aangliiin kabineedai zasedaani deere batalan abtaba. Xerbee ispaaniin xeregte aktiivnaar xabaadaxa jabadai saaşadaa yrgelzelee geeşe haanь, Ispaaniin asuudalai xoorondiin Comiteet bolxo ajuultai baina geze ene nootto xeleg dene geze Reiter aagenstvo medeesebe.

Ispaaniin xeregte xabaadaxagyi tuxai xelsee batalagşa gyrenyydte 10 şuxala geze temdeglene.

Xitadai zasagai zaxil abtaba

Loondon, 29. (TASS). Aangliiin zasag bolbol „gladiaator“ geze samolioodudai eldeb şuxala çaastinuudii byteelgyee gehen xitadai zasagai zaxilii dyyrgexii glosteerskiin aviacioonno kampaanida zybşeebe. Ede samolioduud nege çaas soo xojor zuun tabin miil (nege miilь—1,6 klm. adali) xyrter jabaxa, nege huurital istrebiitelnyyd baina. Magad, ene samolioduud ba xesegyydii elьgeexetei xamta, aangliin xeden olon liooçiguud xitad jirexe baina.

Abissiinida jixe vostaani bolbo

Pariiz, 30. (TASS). Abissiiniin Deecsi goorodto hyylei ydernyyd soo jixe jixenyyd vostaanuud bolbol gehen Paari Syaar medeesene. Itaaliin seregyyd ba vostaalagşad xojoroi xoorondo şiryyn şanga baildaan bolhonoi gemeer, nileed olon aluulhan ba şarxatahan baina.

Vintoovka ba pylimiooduudaar zebseglegdenxei ba taankaar xujaglagdahan 50 mingan abissiiniinxin bolbol Abissiiniin baruun-urda zaxada itaaliin seregyydii xeden rajooduudhaa tyrize namnahan baina.

Dyrben zuugaad şarxatahan itaaliinxin Dzibyyti deegyyr Itaali orobo.

Beerlin deere seregei paraad bolbo

Beerlin, 29. (TASS). Myneeder Myssoliiniin xyndede emxidxegdehen seregei paraad Beerlin deere bolzo, eneende eldeb tyrelei 14 mingan sereg xabaadaba. Paraadai hyyleer, Myssoliini ba Gitler xojor daxin xeereldehen baina. Ene ydertee Myssoliini Riimee oşoxoor mordoo.

ÇEXOSLOVAAKIIIN POOSLANNIG NOJON PAAVLY SSSR-ei CGK-ai TYRYYLEGŞE NYXER M. I. KALIININTAI UULZABA

Ene onoi sentiaabriiin 29-de SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe nyxer M. I. Kaliinin Çexoslovaakiiin pooslannig nojon Bogdaan Paavly gegşetei Kreemlь soo uulzahan baina. Nojon Paavly gegşe Çexoslovaakiiin gadaada xeregei viice-miniistr bolgon tomilogdohontoi xamta hajaar Praagaa busaxii mordoxoo baigaa jym.

Çexoslovaakiiin pooslannig nojon Paavly SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşe nyxer Moolotovtoi uulzaba

Ysegelder, ene onoi sentiaabriiin 29-de, SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşe nyxer V. M. Moolotov, Çexoslovaakiiin pooslannig nojon Bogdaan Paavly gegşetei Kreemlь soo uulzaza, udaan sag soo xөөrэldehen baina.

Baruun-Sibiiriin xizaarii Noovosibiirskiin mozo ba Altaįn xizaar bolgon xubaariiba

Moskvaa, 28. (TASS). SSSR-ei CGK bolbol Baruun-Sibiiriin xizaarii Noovosibiirskiin mozo ba Altain xizaar bolgon xubaarilxa tuxai Byxerosiiin CGK-ai togtoolii sentiaabriiin 28-da bataiba. Noovosibiirskiin mozlin ceentrenь Noovosibiirsk goorodto baixa. Altain xizaarai sostaav soo Oiroodoi avtonoomito mozo, Barnayyl goorod ba urdada baihan Baruun-Sibiiriin xizaarai 55 raјoonuud ilgagdan ygtebe. Urdada baihan Baruun-Şibiiriin xizaarai bişe gooroduud ba raјoonuud Noovosibiirskiin mozlin sostaav soo orxigdohon baina.

Soortoto tarilgiin tysebii dyyrgeegyin tyløө—viigovor

Moskvaa, 29. (TASS). SSSR-ei gazar tariaalangai Arkomaadai zyghөө xojor udaa duradxal orohoor baitar, soortoto tarilgiin tysebii dyyrgeegyi ba gyrenei zuramii ebdeheneinь tyløө SSSR-ei gazar tariaalangai Arkoom nyxer Çernoov bolbol Kyibeşevskiin mozlin gazar tariaalangai ypravleeniiin naçaalьnig Kyyzinde viigovor sonosxobo.

Dojomxonuud jixe bolboş tylegdenegyi

Zakaamin. Xuzarai somonoi kolxoozuud bolbol gyrendөө olzo oruulxa III kvaartalai tysebii bolzor soonь dyyrgelte bolgoxoo ogto „martazarxihan" baina.

„Burkavdiviziioon" kolxooz bolbol III kvaartalai tysebei johoor 5000 tyxerig dojomxotoi baina. Myn eneenşelen „Internacionaal" kolxooz ba „Ulaan Oktiaabrь" kolxoozuud 5-6 mingan tyxerigei dojomxotoi aad, tylenegyi.

Tiime tula, ede kolxoozuud III kvaartaldaa ton jixe dojomxotoi bolxiin ajuulda tulaad baina.

Xydөө bişegşe

ZURAG DEERE: „B. M. Praavdiin" neremzete estafeetada xabaadagşa nyx. Buxaajev („Dinaamo")

Soveed xudaldaan

Olzoo xaraad, olonoi eriltii xanganagyi

Aga. Hydentiin somonoi ceentr deere xysed bişe dunda hurguuli, somonoi soveed, ambulatoori, poocta gexe metiin organizaacanuud baidag. Ede organizacanuudta xydelmerildeg xydelmeriil gşed byle nertejөө xamta 100 şaxam xynyyd toologdodog baixa jym. Iime toonoi xynyydii xileemeer xangaxa tuxai niutagai selьpoo (tyryylegşenь M. Zodbiin) bişiixanş anxaralaa tabinagyi.

Selьpoogoi tyryylegşe Zodbiin ba raipotrebsojuuziin tyryylegşe Ajuuşiin gegşedte selьpoogoi dergede xileemenei xudaldaa emxidxexe tuxai duradxaxada—„Hydentede xileemenei xudaldaan olzogyi, xileeme edixee hanaa haa өөhedөө asaraad edigtii, bide pekaarnia neezә şad axagyibdi,"—geze xariuusadag baina.

B. O

Potrevsojuuziinxid өөhediigөө xangana

Zakaamin. Aimagai potrevsojuuz bolbol Xuzarai somondo zişeete magaziin neeze, tendee ed tovaar jixeer gargaza, johotoi kylьtyyrne soveed xudaldaa erxilexii xysehen baigaa.

Gebeş, potrevsojuuziin sklaadhaa Xuzarai magaziinda 3 xeheg exener palьtoo ygtexe johotoi baixadanь, potrevsojuuziinxid tereenili xaranxii yydeer өөhediingөө exenernyydte abza ygehen baina. Eneen tuxai asuuxada,„Xuzarai magaziinda elьgegdehen" gedeg baina.

Myn, hain ed bydөө xubaariiin johoor xyrtexe baixadanь, tus magaziinda xyrtөөlgyi, ali bolxoor taaramzatai teeşenь өөhedelgөө xoxiduulangyi „xubaariiladag" baina.

Xydөө bişegşe.

Xroonika.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteed bolbol Xydelmerişen—Tariaaşnai Ulaan Aarmiin politotdeelei naçaalьnig nyxer P. A. Smirnoovii SSSR-ei oborooniin Aradai Komisaarai orologşo bolgon bataiba.

Şpiooniii bariba

Xabaarovsk, 29. (TASS). Garnizoonoi xydelmerişe Meelьnikov gegşe hyni oroi Xabaarovskiin negen gudamzaar gertee busaza jabaa. Barigdaza dyyreedyi gerei xazuuxanaar yngerze jabataraa ton zigtei şimee duulaa.

Meelьnikov ger soo xaraza yzexe geze bodood, ger dotor oron gexedenь negen xyn tende xonoxo geze tyxieereze baiba xa.

—Ta xen geeşebte, tanda ene ger soo jyn xeregteib?—geze Meelxnikov asuuba.

—Azal bederze jirehen xyn aad le bairagyideed bainab,—geze tanigdaxagyi xynь xariuusaba.

Tere xyn bolbol gertee xeden xonog bailgiit geze asuuxadanь, Meelьnikov zybşөөze tanigdaxagyi xynii gertee abaad oşobo xa.

Meelьnikov gertee oromsooroo hyxejөө bariza dalaigaad, tere tanigdaxagyi xynde miliicede oşoxii duradxaba. Tanigdaxagyi xyniinь by texegyi xereg bolbo geze medexedee, „ynen" ygejөө xelebe: bi xulagaişan bi, namaiji aarestalaad tyrmede huulgaxal, namaiji tabiiş, bi eneenhee xoişo xulagai xexegyib, ynen sexe jabadalaar jabaxab g. m. Meelьnikovto hygedehen, gulhan baina.

Xediiş gulxadanь Meelьnikov өөrilingөө hanaanhaa ondoo bolxogyi baigaa. Tiixedenь tere „xydelmerigyi" xyn Meelьnikovii ailgaxa gebe. Ailgaxadaş yre garxagyi baina geze bodoxodoo, mynge abiişdaa gebe: anxan tyryyn 50 tyxerig, udaanь 100 geed, hyyldenь 300 tyxerig ygexeb gebe.

Meelьnikov, edişe abiiş gehen buzar duradxalainь xariuunda „bi Exe oronooroo naimaa xedeggyib" geed, tere tanigdaxagyi xynei gariinь yrgyyleed, miliicede abaaşaba.

Ene „xulagaişan" xadaa, soveedai xilii hajaxan nebteren orohon, negen gadaada gyrenei jixe şpion baihan baigaa.

„XOITO POOLIUS" STAANCAHA[illegible]

PAPAANINAI RADIOGRAAM[illegible]

„Xoito poolius" staanc[illegible] (Raadioogoor). Xeden [illegible] specialiistnuud bolbol Na[illegible] nai avtoriteedii dursaza, [illegible] viite okeaanda amitanai [illegible] daggyi tuxai өөhediingөө [illegible] jaanuud soo zaahan b[illegible] Pooliushoo 85 graadus x[illegible] manai urasxal xadaa ja[illegible] amitagyi xoohon talada [illegible] hanagdadag baigaa. Bid[illegible] veedai dyrben poliaarni[illegible] bolbol ton honirxoltoi yze[illegible] nyydei gerşener bolxo [illegible] nabdi. Bidener poolius [illegible] buugaad baihan ydereө şu[illegible] nai abiaa garxii duulaad, [illegible] diingөө şixende etigeegyi [illegible] di. Teed udaanь ede şub[illegible] өөhedөө bejeerenь xara[illegible] Ede şubuud samolioodoor [illegible] ze jiree geze hanaa h[illegible] Teed, baihaar baitarnai e[illegible] heemnai ondoo yyliterei şu[illegible] bii bolhon baina.

Şirşoov bolbol eldeb gy[illegible] gii gazarnuudaar giidrob[illegible] giis staancanuudii xeze, [illegible] dyyz şingi, eldeb zyhenei [illegible] kanuudii olohon baina. [illegible] ene amitaniii xaruu halar[illegible] naza jabahan neerpenyyd[illegible] dalain şandaganuud xara[illegible] han baina. Bidenei өөhedei[illegible] kinoo aparaadaar buulgax[illegible] hemnai, jixe hergeyyd [illegible] buulguunagyi. Ende nege[illegible] minii neerpe buudahamni, [illegible] xin xysetei baihan aad, [illegible] hөөr darazarxioo hen. Ti[illegible] haa, manai kyyxni şine [illegible] tai bolxo baira geze etigel[illegible] di. Baha sagaan gyrөөheny[illegible] xaraabdi.

Manai urasza jabaa zor[illegible] nuud jyyb gexede, eldeb y[illegible] erdem uxaanai şinzelen[illegible] xexe jabadal bolno. Tiim[illegible] gansa agnuurida anxarla[illegible] xeer tabizarxixa argagyi[illegible] nabdi. Zygөөr, gansa agr[illegible] namnaad le jabaa haa hai[illegible] garxa baihaniinь azag [illegible] ygei baina.

Papaan[illegible]

AIMAGAI GAZEETANUUD JYY BIŞENEB

„UDAARNIG"
(Xiaagtiin aimagai gazeeta)

Edenerei zişeeji xalan abxa

Tabanguudai somonoi „Ulaan-Tabanguud" kolxoozoi erxim staxaanovşad nyxed Mynkyyjev S., Cerenzaapov B. ba Zigmiitov B. X. (maşiniistnar) bolbol zaatkaar ydertөө 5-5 ga tariaa xadaxa noormotoi aad, edener yder byri 6-6 ga ylyytei xadadag, şanariinь hain ba maşiina zebsegtee hain xaruuha tabidag baina.

Myn booltoşod nyxed Sonompiilova C., Ajuuşeejeva D., Ylьzetyyjeva Z. g. m. 35 buxal booxo noormotoi aad, 40-50 buxal boono.

„ULAAN-SELENGE"
(Selengiin aimagai gazeeta)

Yderei 70-80 buxal boono

Jyrөөgei somonoi „Ulaan-Ydenge" kolxoozoi erxim udaarnig nyxer Baldan Bartiin gegşe tariaa xuriaalgiin exilhenhee xoişo tariaanai bo olto-do jabaza, ydereigөө noormii saşan dyyrgexe bolhon gyisedxene. Yderei 70-80 buxal ujaza, noormoo 180-200 procent dyyrgehenei tula xeden udaa mal ba myngөөr şagnagdahan baina.

Jyy xedeg unş[illegible] giin baişan be[illegible]

Xori. Xezengiin son[illegible] „Komsomool" kolxoozoi [illegible] gegexi unşalgiin bai[illegible] daagşa Cerenei gegşe o[illegible] tiin dunda sojol kylьty[illegible] xydelmeri ogto jabuuln[illegible] Ene somon dotor 200 [illegible] bişeg medexegyişyyd ba[illegible] bişeg xynyyd bii b[illegible] Nahatanai hurguuli m[illegible] xyrtэr neegdeedyi. Ga[illegible] tus somon dotor arig se[illegible] saxixa xydelmeri ton [illegible] Staalinai neremzete ba [illegible] kolxoozuudta baani ygei [illegible]

Kolxoozuud dotoroo [illegible] kylьtyyriin xydelmeriii [illegible] delgeryylxiin tyløө Xeze[illegible] somonoi soveed ba ter[illegible] kylьtseekce anxaraxa jo[illegible]

Ulaan-Od[illegible]

Sockylьtyyriin xydelmerileneg[illegible]

Aga. Agiin aimagai soc[illegible] kylьtyyriin baişan bolbol[illegible] niitiin kylьtyyrne ceentr[illegible] zo şadaagyi, kinooş garda[illegible] kylьtyyrei naadan zugaa [illegible] zergiin oloniitiin honir[illegible] xydelmeri jabuula[illegible] Ene soc. kylьtyyriin baiş[illegible] erxilegşe Babuugai gegşe [illegible] yrgelze jixerxexe ba tomo[illegible] xohoo ondoo yretei hain x[illegible] meri jabuulnagyi.

Gadana, fizkylьtyyrne [illegible] terenei eldeb xeregselny[illegible] ygei bolxo, ebderze, b[illegible] za xebtexedenь, tereenili x[illegible] ezenь ololdoggyi baina.

Grazda[illegible]

XONINOI ARHA NEMEREHEN ŞONONUUD BA TEDENEI TUHAMARŞAD

Aradai daisad- trockiisbuxaarintnai ba byrzyaaznacionaliistnuudai şpion, diversaantnyyd ba xorologşod bolbol manai respyybliikiin kolxoozniguudai şanga şadaltai baidalii baga bişeer xorolohon baina. Byrzyaaznacionaliistnuud ba aradai bişe bişe daisad gansaxanş kolxooz, MTS- yydii xorolohon ba xorolozoş baina bişe, myn azyiledberi, alban gazarnuudaar şurgan orood өөhediingөө xara muuxai xeregee xeze baina.

Manai xydөө azaxuin ba azyiledberiiin xytelberilegşed bolbol kaadrii şilen abalgiin udxa şanarii xysed oilgoogyi gexe gy, ali oilgoo haa tereende jamarş xariuusalgagyigөөr xandadag deereheenь, aradai daisad kolxooz, MTS- hee xajagdaa haa erxebişe goorod jireed azyiledberinyyd ba alban gazarnuudta şurgan orozo өөhedtөө zoxid taaramzatai „hurixanuudii" olzo orood, socialiis baiguulaltiin şuxala şuxala uçaastoguud deegyyr xoroto hyidxelei xydelmeri jabuulza baigaa.

PVZ-ai dergedexi „Vosstroipyytь" treestiin barilgaşadai profsojuuzai komiteedai aparaad bolbol aradai daisad ba eldeb hezegtei elemeentnyydeer buzarlagdaad baidag. Zişeelxede,

Donskoi A. gedeg Selengiin aimagai Noovo- Selenginskiin selьsoveedai xarijaata baihan aixabtar jixe bajanai xybyyn axalagşa buxgaalteraar xydelne. Eneenei xadamiinь Oçortaarov gedeg 1918- 19 onuudai yjede ulaantaniii alahan, ba jan xyn baigaa. Donskoi ba xadamanь bolxo Oçortaarov gegşed tere niutagta eliryylegdexe bolxodoo, Ulaan- Ydegoorod terjelen jireze, PVZ-ai kontoorto şurgan orohon baixa. Zygөөr terenei hamgan S. Donskajaa gedeg өөrilingөө buzar muuxai xydelmeri jabuulza baixadaa egee hain gazarii olzo Buriaad- Mongol respyybliikiin gigaant-PVZ ai ypravleeniiin tusxai xelteste maşinistkaa bolhon baina.

A. Donskoin dali doro yni xolohoo xoişo suutai Badmazaapov Balzanima gegşe daldalagdaad „xydelmerilze" baidag. Badmazaabai gegşiin yme dehen bagii xuulan xajaza terenei yzegdi buzar niuurиinь xaruulxa boloo haa, terenei nahan soogoo jabahan jabadaliinь imagta xaan burxanai xeregei xoinohoo zoriuulagdahan, soveed zasag—Exe oron doo xubilan urbaza, arad zonoi intereesii jadoon-neemeeci fașiizmda xudaldaxiin jabuulga xeze baihan baixa.

Badmazaapovai jabadalii Buriaad Mongoloi arad zon byrin tyges medexe. Terenei jabaagyi jabadal, xexegyi xereg geze yseөn baixa. Kulaag, voolostiin starşina, xamba lamiin sekretaarь, galuuta nuurai dasangai soveedai geşyyn, kulaagiud votaaniiin organizaator—iime baina.

Badmazaapov bolbol soveed zasagai togtood yni bolhon xoino, 1926-1927 onuudta xamba lamiin sekretaariiin tuşaalda huugaa. Terenei eseste Ulaan- Yde goorodto urdada baihan erdemei xyricelende xydelmerilze, marksiizm leniniizmiin nomnuudii „orşuulxadaa" ton buzagai yzelnuudii oruulza, gargaxa metiin xydeiiiinno panmongoloi teermenyydii zorioon şurguulhan baina.

Ede nojod, ede jixeşyylei bodoto fiziongomiinь iime baina.

Xaişan geed ede daisad „Vosstroipyytь" treestiin profsojuuzai komiteedai aparaadta oroo geeşeb?

Eneeniii gaixamaar bişe. Uşaranь tus organizaaca bolbol xaanahaaş jirehen, xenş haanь xamaagyi abdag, jyre xydelmerilxe xynei baigaa haa tedende xamaagyi baihan baina. Iime deereheenь edener şurgan orozo şadaa.

Eneen tuxai negen faakt xaruulbal, tyryylegşe nyx. Paşkoovhoo ba tereenei sekretaarь Karasakoov gegşedhee kaadrainь byridxelii asuuxada, kontooroodoo mill 4-5 xynyydtei aad, tedemnai xaanahaa jirehen, xed geeşeb geze medexegyi baigaa.

Zişeelxede, Badmazaapov gegşe xaanxi xaanxi xen geeşeb geze sekretaarhaanь bidenei asuuxada?

—Xaanxiş aimagaijiinь medenegyib,—geed, nyx. Badmazaapov ta xaanxi aimagai be leit?—geze asuuza haja medebe.

Eneexen faakt xadaa ene aparaadai xaişan geze kaadrii şilen abalgada xandadagiinь xysed xaruulaza ygene.

Myngen sangaa daalgahan „Vosstroipyytь" treestiin barilgaşadai profsojuuzai komiteedai ede xojor „helgeegyi buxgaalterniuudanь" bolbol tende xytelberilze baigşadai angiiin niyde hoxorligohol nazagai baidag deereheenь өөhediingөө xoroto xeregii aza duraaraa xeze, profsojuuzda xabsaraagyi baihan baigaa, daisad myngen sangii baruun zyyn teeşenь xajaza baihanь eli.

Myn, Ulaan-Ydiin „Skootiimportiin" kontoorodo aradai daisan-byrzyaazna nacionaliist Tydebdorziin Badma gegşe şurgan orood, tus organizaaciin myngen sangii „exilelseze" baina.

Urdanь ene xen baigaab?

Ygeitei jaduu, batraaguudai xyzyy mylzehen maxroovo kulaag baihan baina. Myn Xamba lamiin aşa baihan tula, xaan zasagai baixada piterbyyrgiin gimnaazi hurguuliiii dyyrgeed, Galuuta nuurai dasanda xambiin bişeeşe baihan bolzo yni udaan xydelmerilhen deerehee, mynөө xyrter „xambiin bişeeşe" aldartai jabana.

Eneenei xoroto jabadal eneegeer xizaarlaa bişe. Tydebdorziin gegşe 1933 ondo kolxoozii emxidxen baiguulxa yjede, Tamçiin somonoi kolxoozuudii unagaaxiin hedelgeer xorololto xeheneigee tyløө xinaltada abtahan aad, aradai daisadai ymөөrelgөөr multarhan baixa.

Eneenei xymyyzyylhen xybyyn Hamazab gegşe Noovo-Selenginskiin magaziiniin tonozo, aradai zөөriii xuluuhanai gaa tyløө syydlegdehen aad, mynөө Gyrenei baankda xydelmerilze baina.

Soveedai aparaadta şurgan orohon iime daisad xaa nahaa jireze şurgaa jym gee haa bygede Selengiin aimaghaa jirehen baixa.

Edener bolbol өөhediingөө sostaavta xaanaş xydelmeri xedeggyi, xarin tybed emeer arad zonii argalza, arba taliinь abza baidag xambiin dasangai şireete Daşanima Baliin ba gabza lama Buda Mynxezabai gegşedii oruulza, ton dyytein xaişaa xaşa beje bejedee aişalalsaza baidag.

Ede daisadai negenь bolxo Tydebdorziin gegşiin bairanь ede tatan kontrrevoliycioono şaajkiin yzengi muuxai uurxai bolzo ygөө. Edener ene bairadaa sag yrgelze xamtaraza xara muuxai xeregee xexiin tula arxidaa emxidxen xyxixe geşexe jabadalaar daşaramduulan politiikahoo xozomdongi kolxoozniguudii „kolxoozhoo garagtii, lamanarai emeer emşelyylegtii" g. m. kontrrevoliycioono agitaaca taraadag baina,

Ede buzar daisadii alban gazarai aparaadta daldalaad baihan xytelberilegşed bolbol aparaadai daisadaar buzarlaad baihanalgaa tyløө xariuusaxa johotoi.

C. Nimiin.
D. Orongoojev.

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo O. A. ŽEREBC[illegible]

KINOOTEAATRTA MYNӨӨDER

„ERDEM" KINOO

„Alamaasuudai xymeg"

Телефоны редакциин отв. редактор—3-44, отв. секретарь—3-23, хальхөөтэл—7-55, промотдел—5-07

Noomer gargagşa N. CEBEENOV. Verstaalagşad: C. DAMBAAJEV, C. BATUUJEV BMASSR-ei Niut. Azyiledberiin arkomaadai tipograafi Ypolglavliit 897.